

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI
Wydział Finansów i Kontroli
FK-V.431.25.2023

Olsztyn, 24 stycznia 2024 r.

**Szanowny Pan
Andrzej Mieczysław Dycha
Wójt Gminy Bartoszyce**

**Plac Zwycięstwa 2
11-200 Bartoszyce**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 224), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę Gminy Bartoszyce przeprowadzono w siedzibie Urzędu Gminy Bartoszyce, Plac Zwycięstwa 2, 11-200 Bartoszyce.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Andrzej Mieczysław Dycha – Wójt Gminy Bartoszyce, wybrany na to stanowisko w dniu 4 listopada 2018 r.;
- Pani Jadwiga Bogdaniuk - Zastępca Wójta Gminy Bartoszyce, powołana na to stanowisko z dniem 1 lipca 2019 r.;
- Pani Danuta Główna – Skarbnik Gminy Bartoszyce, powołana na to stanowisko z dniem 1 maja 2005 r.

Kontrola problemowa została przeprowadzona przez Agnieszkę Kotlińską, Starszego inspektora wojewódzkiego, pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli Nr FK-IV.0030.984.2023, wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w dniu 30 listopada 2023 r.

Termin kontroli: 6 – 29 grudnia 2023 r.

Zakres kontroli:

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9
10-575 Olsztyn

tel. 89 523 24 44, 89 523 23 33, fax 89 527 74 47
www.olsztyn.uw.gov.pl
info@uw.olsztyn.pl

Skrzynka ESP na ePUAP /WMURZADWOJ/SkrytkaESP

- › przedmiot kontroli – prawidłowość realizacji zadania, na które została udzielona dopłata z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej;
- › okres objęty kontrolą – 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 18 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2464 ze zm.).

[Akta kontroli: 1-9, 77]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie zgodności umów o świadczenie usług dotyczących publicznego transportu zbiorowego z wymogami ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (mając na uwadze zapisy ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej).

1. W dniu 30 sierpnia 2022 r., Rada Gminy Bartoszyce podjęła uchwałę NR LIX/405/2022 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy z operatorem o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego o charakterze użyteczności publicznej. Wypełniono tym samym dyspozycję art. 22 ust. 2 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

2. Ponadto dnia 23 czerwca 2022 r. Rada Gminy Bartoszyce podjęła Uchwałę Nr LVII/387/2022 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego pomiędzy Gminą Bartoszyce a Gminą Górowo Iławeckie, Gminą Bisztynek i Gminą Sępólno dotyczącego wykonywania zadań z zakresu lokalnego publicznego transportu zbiorowego.

W związku z powyższym na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 18 ust. 2 pkt 12 i art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 ze zm.), art. 46 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 1672 ze zm.) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 lit b ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz.U. z 2022 r., poz. 1343)

Gmina Bartoszyce zawarła następujące porozumienia:

- Nr OA.031.1.2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie powierzenia Gminie Bartoszyce organizacji publicznego transportu zbiorowego zawartego pomiędzy Gminą Bartoszyce a Gminą Sępólno, zgodnie z którym Gmina Sępólno powierza, a Gmina Bartoszyce przyjmuje zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych przebiegających po terenie gminy Sępólno;
- Nr OA.031.2.2022 z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie powierzenia Gminie Bartoszyce organizacji publicznego transportu zbiorowego zawartego pomiędzy Gminą Bartoszyce a Gminą Bisztynek, zgodnie z którym Gmina Bisztynek powierza, a Gmina Bartoszyce przyjmuje zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych przebiegających po terenie gminy Bisztynek;

- Nr OA.031.3.2022 z dnia 31 sierpnia w sprawie powierzenia Gminie Bartoszyce organizacji publicznego transportu zbiorowego zawartego pomiędzy Gminą Bartoszyce a Gminą Górowo Iławeckie, zgodnie z którym Gmina Górowo Iławeckie powierza, a Gmina Bartoszyce przyjmuje zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na liniach komunikacyjnych przebiegających po terenie gminy Górowo Iławeckie.
3. W 2022 roku, Gmina Bartoszyce, zawarła jedną umowę o świadczenie usług przewozowych w zakresie publicznego transportu zbiorowego na liniach autobusowych, tj. Umowa Nr 149/2022 z dnia 30 sierpnia 2022 r. z firmą Delux Przewozy Turystyczno-Pasażerskie Handel Usługi Deluga Krzysztof Sp. Jawna, ul. Andrzeja Wajdy 61, 11-200 Bartoszyce.
- 3.1. Powyższa umowa została zawarta na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, w myśl którego organizator może bezpośrednio zawrzeć umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu publicznego, w przypadku gdy wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednio ryzyko powstania takiej sytuacji, zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2, tj. w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, bądź ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Uzasadnienie zawarcia umowy z Operatorem w ww. trybie stanowiła opinia prawna sporządzona przez Radcę prawnego – Marka Lewandowskiego. Celem opinii było ustalenie dopuszczalności zastosowania trybów nadzwyczajnych bezpośredniego zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego przez Gminę Bartoszyce, której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego na mocy porozumienia między gminami. Zgodnie z treścią opinii prawnej cyt.: „ (...) *W związku z wybuchem działań wojennych w Ukrainie nastąpił w okresie od 24 lutego 2022 r. drastyczny wzrost cen paliw. Nastąpił okres niepewności co przełożyło się na spadek zainteresowania transportem zbiorowym i indywidualnym. Transport zbiorowy przestał być w zainteresowaniu mieszkańców, ze względu na wzrost cen biletów, który musiał zrekompensować wzrost cen paliw. Drastyczny spadek zainteresowania przejazdami transportem zbiorowym świadczonym przez prywatnych przewoźników, skutkowało planowanym ograniczeniem lub likwidacją istniejących połączeń komunikacyjnych. Należy wskazać, iż Gmina Bartoszyce jak i sąsiednie gminy nie posiada rozbudowanej sieci transportu zbiorowego. Brak jest połączeń kolejowych, a transport zbiorowy świadczony był jedynie przez przewoźników prywatnych. Stosunkowo niewielkie zagęszczenie ludności na tym terenie powoduje, iż organizacja przewozów zbiorowych w stabilnej sytuacji na rynku paliw, jest obciążona dużym ryzykiem braku lub ograniczenia jego opłacalności. Całkowicie nieprzewidziana zmiana sytuacji międzynarodowej, skutkująca drastycznym wzrostem cen paliw grozi likwidacją ograniczonej sieci transportu zbiorowego na tym obszarze i pogłębieniem problemu wykluczenia komunikacyjnego znacznej części lokalnej ludności. W związku z powyższym Wojewoda Warmińsko-Mazurski ogłosił dodatkowy nabór dla gmin, które zwracały się z prośbą o wsparcie. Z tego typu pomocy skorzystała również Gmina Bartoszyce, która w porozumieniu z sąsiednimi gminami złożyła stosowny wniosek, uzyskując dofinansowanie. (...).* Po przeanalizowaniu stanu faktycznego oraz

przepisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym wskazują, iż dopuszczalnym trybem bezpośredniego zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego jest tryb określony w art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy tj. sytuacja, w której wystąpi zakłócenie w świadczeniu usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego lub bezpośrednio ryzyko powstania takiej sytuacji zarówno z przyczyn zależnych, jak i niezależnych od operatora, o ile nie można zachować terminów określonych dla innych trybów zawarcia umowy o świadczenie publicznego transportu zbiorowego, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1. Jest to rozwiązanie nawiązujące do regulacji art. 5 ust. 5 rozporządzenia (WE) Nr 1370/2007, zgodnie z którym w przypadku zakłócenia w świadczeniu usług lub bezpośredniego ryzyka powstania takiej sytuacji właściwy organ może zastosować środki nadzwyczajne. Zakłócenia te mogą powstać zarówno z przyczyn zależnych jak i niezależnych od operatora (np. postawienie operatora w stan upadłości czy niemożność zachowania terminów zawarcia umowy w trybie konkurencyjnym przewidzianym min. w PZP). Środki nadzwyczajne przyjmują formę bezpośredniego udzielenia zamówienia lub formalnej zgody na przedłużenie umowy o świadczenie usług publicznych, lub wymogu spełnienia określonych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych. Co istotne, okres na jaki udziela się zamówienia lub przedłuża się umowę o świadczenie usług publicznych w ramach środka nadzwyczajnego lub nakłada się wymóg wykonania takiej umowy, nie może przekraczać dwóch lat.”

Zgodnie z art. 19 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, tryb wyboru operatora i forma realizowania przewozów, leżą w kompetencjach organizatora publicznego transportu zbiorowego, w tym przypadku Gminy Bartoszyce.

- 3.2. Przedmiotem ww. umowy było świadczenie usług w zakresie przewozów na terenie Gminy Bartoszyce oraz gmin, z którymi Gmina Bartoszyce zawarła stosowne porozumienia na 31 liniach komunikacyjnych, których organizatorem jest Gmina Bartoszyce. Powyższe, było zgodne z art. 24 ust. 1 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
4. W myśl art. 22 ust. 8 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, umowę na wykonanie usług publicznego transportu zbiorowego, zawarto na okres od 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2023 r.
5. Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, warunkiem uzyskania dopłaty z Funduszu jest zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, co też Gmina uczyniła.

[Akta kontroli: 10-16, 77]

6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

II. Sposób i terminowość wykonania zadania, na które została udzielona dopłata (mając na uwadze postanowienia umowy o dopłatę i umowy o oświadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego) oraz prawidłowość wyliczenia dopłaty pod względem zgodności z umową o dopłatę

1. W dniu 20 lipca 2022 r., pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Bartoszyce, została zawarta umowa Nr FRPA-50/2022 o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
  - 1.1. Umowę zawarto w oparciu o art. 13 i 27 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
  - 1.2. Przedmiotem umowy było dofinansowanie zadania polegającego na utworzeniu linii komunikacyjnych, na których miały być wykonywane przewozy o charakterze użyteczności publicznej, na 31 trasach.

Do umowy dołączono stosowne oświadczenie Wójta Gminy Bartoszyce, o niefunkcjonowaniu ww. linii komunikacyjnych, co najmniej 3 miesiące przed dniem wejścia w życie ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, co było zgodne z art. 22 ust. 1 tejże ustawy.
  - 1.3. W zapisach umowy ustalono, że łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii komunikacyjnych będzie równa 746 992 wozokilometra, natomiast kwota dopłaty do 1 wozokilometra wyniesie nie więcej niż 3 zł, przy czym maksymalne zobowiązanie z tego tytułu nie może przekroczyć kwoty 2 240 976,00 zł.
2. W roku 2022, Gmina Bartoszyce wystąpiła do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 4 wnioskami o dofinansowanie w formie dopłaty przewozów pasażerskich ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, na łączną kwotę **2 118 300,90 zł**.
  - 2.1. Kontrolni poddano wszystkie wnioski o udzielenie dopłaty, za okres od września do grudnia 2022 r., co stanowiło 100% wniosków złożonych przez Gminę w 2022 r.
  - 2.2. W toku czynności kontrolnych ustalono, że wnioski o dofinansowanie w formie dopłaty były składane do 5-go dnia miesiąca za przewozy realizowane w danym miesiącu, co było zgodne z § 3 pkt 2 umowy FRPA-50/2022.
  - 2.3. W składanych wnioskach wskazywano kwotę zapotrzebowania pomniejszoną o kwotę niewykorzystanych środków z poprzednich okresów rozliczeniowych, co było zgodne z § 3 pkt 3 ww. umowy. Niewykorzystanie środków wynikało ze zmniejszenia wielkości pracy eksploatacyjnej na poszczególnych liniach komunikacyjnych w okresie objętym wnioskiem (wzkm).
3. W roku 2022, Gmina Bartoszyce otrzymała ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej łączną kwotę **2 118 300,90 zł**, z czego wydatkowała **2 118 300,90 zł**, tj. 100% otrzymanych środków.
  - 3.1. Zgodnie z § 3 pkt 7 ww. umowy, środki przekazane zostały na wyodrębniony rachunek Gminy.
  - 3.2. Dofinansowanie z Funduszu zostało przekazane w dziale 600 „Transport zbiorowy”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy § 2170 „Środki otrzymane z państwowych funduszy celowych na realizację zadań bieżących jednostek sektora finansów publicznych”, co było zgodne z § 2 pkt 3 ww. umowy.
  - 3.3. Zgodnie z § 4 pkt 1 umowy o dopłatę, odsetki od środków Funduszu zgromadzone na rachunku bankowym Organizatora publicznego transportu zbiorowego, należało zwrócić nie później niż 5 stycznia 2023 r. W toku czynności kontrolnych ustalono, iż rachunek bankowy wydzielony do obsługi zadania, na którym w 2022 roku gromadzone były środki

otrzymywane z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego był nieoprocentowany. W związku z tym nie były naliczane odsetki bankowe.

- 3.4. Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową, ze szczególnym uwzględnieniem środków otrzymanych z Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków, co było zgodne z § 3 pkt 11 ww. umowy.

4. Kontroli poddano 4 faktury oraz 2 faktury korygujące, tj. 100% dokumentów księgowych, na podstawie których wydatkowano środki z Funduszu na łączną kwotę 2 279 061,22 zł.
- 4.1. W toku czynności kontrolnych sprawdzono potwierdzenia przelewów oraz wyciągi bankowe konta, z którego dokonywano opłat za ww. faktury i ustalono, że płatności za przewozy w ramach publicznego transportu zbiorowego dokonywano przelewami, na rachunek wskazywany przez Operatora na fakturach, co było zgodne z § 10 pkt 7 umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego.
- 4.2. Ustalono, iż poddane kontroli dokumenty księgowe, zawierały elementy o których mowa w § 3 pkt 12 umowy o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej oraz niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).
- 4.3. Wydatki dotyczące realizacji przewozów w ramach publicznego transportu zbiorowego, zostały odzwierciedlone w ewidencji księgowej Gminy, w dziale 600 „Transport zbiorowy”, rozdziale 60004 „Lokalny transport zbiorowy § 4300 „Zakup usług pozostałych”.

5. Gmina prowadziła należyty nadzór nad realizacją zawartej umowy w zakresie publicznego transportu zbiorowego, co wynika z art. 43 ust. 1 pkt 2-3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
W ramach nadzoru, w okresie od września do grudnia 2022 r., Gmina Bartoszyce przeprowadziła 3 kontrole. Wszystkie kontrole wykazały nieprawidłowości, na Operatora zostały nałożone kary umowne w łącznej kwocie 57 400,00 zł oraz wydano zalecenia pokontrolne odnośnie wykonywania kursów zgodnie z rozkładem jazdy autobusów.

6. Ponadto, w toku kontroli ustalono, iż w 2022 r., do Gminy Bartoszyce wpłynęła jedna skarga na prawidłowość wykonywanych usług przez operatora gminnego transportu publicznego na trasie Paślawki-Bartoszyce. Gmina Bartoszyce jako organizator publicznego transportu zbiorowego podjęła czynności sprawdzające na linii komunikacyjnej nr 352 (Sędławki-Witki-Gile-Kinkajmy-Wardomy-Łabędnik-Sokolica-Gruda-Sokolica-Łabędnik-Sporwiny-Paślawki). W wyniku przeprowadzonej kontroli, naliczono karę umowną w wysokości 37 600,00 zł dla Operatora publicznego transportu zbiorowego.

7. Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze dotyczyły:
  - 7.1. Niedostatecznej weryfikacji danych zawartych w przedkładanych przez Operatora „Miesięcznych rozliczeniach do wypłaty poniesionych kosztów w związku ze świadczeniem przez Operatora usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego” oraz w „Zestawieniach realizacji zadań za miesiące wrzesień-grudzień 2022”.
Dane zawarte w ww. rozliczeniach stanowiły podstawę do wyliczenia wartości usługi przewozu osób w publicznym transporcie drogowym świadczonej przez Operatora zgodnie z zawartą umową.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że dane wykazane w przedkładanych przez Operatora rozliczeniach były niekompletne lub dotyczyły innego miesiąca, tj.:

- w miesiącu wrześniu nie wykazano wysokości rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania przez operatora ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym,
- w miesiącu październiku wykazano wysokość rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania przez operatora ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym za miesiąc wrzesień,
- w miesiącu listopadzie wykazano wysokość rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania przez operatora ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym za miesiąc październik,
- w miesiącu grudniu wykazano wysokość rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania przez operatora ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym za miesiąc listopad.

Ponadto, ustalono że dopłata w miesiącach wrzesień – grudzień ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych stanowiła sumę iloczynów stawki 3 zł i wielkości pracy eksploatacyjnej (wzkm) obliczonych dla każdej linii komunikacyjnej. Tak wyliczona kwota stanowiła dofinansowanie do przewozów autobusowych wykonanych w miesiącach wrzesień – grudzień 2022 r.

W wyniku analizy składanych przez Operatora rozliczeń oraz danych w nich zawartych, ustalono, iż w niewłaściwy sposób wyliczano cenę usługi - kwotę deficytu dla pojedynczej linii komunikacyjnej. Skutkiem powyższego, było wystawienie przez Operatora faktur w miesiącach wrzesień – grudzień na kwoty niezgodne ze stanem rzeczywistym.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy Bartoszyce cyt.: „Gmina Bartoszyce posiadała zawartą umowę nr 155/2022 z dnia 31.08.2022 r. na obsługę zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego, na liniach autobusowych, którego organizatorem jest Gmina Bartoszyce z firmą GF Transport Consulting Krzysztof Zienkiewicz, ul. Domagały 9b, 10-371 Kieźliny. Weryfikacja przedkładanych przez Operatora miesięcznych rozliczeń do wypłaty poniesionych kosztów powadzona była przez firmę zewnętrzną i polegała na ich analizie na podstawie przedstawionych dokumentów z realizacji zadań przewozowych – zestawieniu miesięcznym realizacji zadania, w którym liczba wykonanych wzkm mnożona była przez stawkę 3 zł (obliczano dofinansowanie z FRPA) oraz przez stawkę 5,30 zł (obliczano koszt zadania organizatora). W zestawieniu za dany miesiąc brano również pod uwagę przychody uzyskane w danym miesiącu ze sprzedaży biletów + wysokość refundacji za stosowanie ulg ustawowych, którą otrzymywał Operator w miesiącu następnym. Przychody z biletów oraz wysokość refundacji odejmowane były od kosztów zadania za wykonane wzkm w danym miesiącu, na tej podstawie wyliczana była kwota faktury za dany miesiąc.”

Gmina opłaciła faktury wystawione przez Operatora w wysokościach widniejących na dokumencie, nie dokonując analizy poprawności danych zawartych w rozliczeniach. Ponadto, pomimo przyjęcia do wiadomości zapisów umowy Nr FRPA-50/2022 z dnia 22 lipca 2022 r., tj. § 2 pkt 4, który stanowi iż warunkiem uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych organizatora części ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10%, Gmina nie wywiązywała się z tego obowiązku.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy Bartoszyce cyt.: „ Wynikało to z przyjętej taryfy, która obejmowała system biletów sieciowych. W zestawieniu zbiorczym zabrakło udziału organizatora. Stąd przeoczenie w stosowaniu udziału w wysokości minimum 10 %.”

W trakcie czynności kontrolnych, kontrolujący oraz Gmina dokonała analizy danych zawartych w przedłożonych przez Operatora rozliczeniach za miesiące wrzesień – październik 2022 r. oraz wyliczono kwoty deficytu dla każdej linii komunikacyjnej. Na tej podstawie obliczono: koszty zadania po stronie Organizatora oraz dofinansowanie z Funduszu jakie maksymalnie Gmina mogła otrzymać, a także nadwyżkę pobranego ponad 90% dofinansowania z Funduszu.

1	2	3	4	5	6
	Koszt zadania po stronie Organizatora wg rozliczeń przygotowanych przez Operatora (zł)	Koszt zadania po stronie Organizatora wg rozliczeń dokonanych w trakcie kontroli (zł)	Dofinansowanie z FRPA pobrane (zł)	Dofinansowanie z FRPA – max 90% kwoty deficytu wg wyliczeń dokonanych w trakcie kontroli (zł)	Różnica pomiędzy kwotą pobraną a należną z FRPA (zł) (kol. 4 - kol. 5)
wrzesień	650 671,32	421 045,67	550 059,00	378 941,10	171 117,90
październik	515 425,29	616 965,03	541 106,10	555 268,53	-----
listopad	555 696,79	550 754,88	507 868,80	495 679,39	12 189,41
grudzień	557 267,82	576 051,98	519 267,00	518 446,78	820,22
Suma	2 279 061,22	2 164 817,56	2 118 300,90	1 948 335,80	184 127,53

Wyjaśnienia w powyższej sprawie złożyli Wójt Gminy Bartoszyce i Zastępca Wójta Gminy Bartoszyce cyt.: „ Rozliczenie dochodowości linii komunikacyjnych przedstawione w trakcie trwania czynności kontrolnych za miesiąc wrzesień-grudzień 2022 r. powstało na bazie rozliczania linii komunikacyjnych na podstawie dochodów na 1 wzkm. I zgodnie z wytycznymi dotyczyło rozliczenia miesięcznego. Dodatkowo uwzględniono w nim refundację za dany miesiąc w którym była naliczona a nie wypłacona.”

„W czasie czynności kontrolnych dokonano ponownego przeliczenia dochodowości linii komunikacyjnych, co pozwoliło na wyliczenie dochodowości linii wg wzkm, a następnie kosztu po stronie organizatora, a także dofinansowania z FRPA. Dochodowość ustalona jest według wzoru: przychody z biletów uzyskane w danym miesiącu podzielone przez liczbę wszystkich zrealizowanych wzkm w danym miesiącu pomnożone przez liczbę zrealizowanych wzkm na danej linii komunikacyjnej w danym miesiącu. Rada Gminy Bartoszyce podjęła uchwałę odnośnie wysokości cen biletów, zgodnie z którą bilety uprawniają do korzystania ze wszystkich linii komunikacyjnych organizatora tzw. bilet sieciowy. Bilety te dają także możliwość podróżowania więcej niż jedną linią, dając możliwość przesiadek.”

„ Po ponownym przeliczeniu kwot w poszczególnych miesiącach potwierdzam, że Gmina pobrała dopłaty z FRPA w nadmiernej wysokości, zgodnie ze wskaźnikiem sprzedaży:

I. we wrześniu 171 117,90 zł,

II. w listopadzie - 12 189,41 zł,

III. w grudniu 820,22 zł.

Łącznie: 184 127,53 zł.”

Brak należytej weryfikacji poprawności składanych przez Operatora rozliczeń skutkowało pobraniem środków z Funduszu w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 184 127,53 zł.

7.2. Wykazania w rozliczeniu dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym za rok 2022 danych niezgodnych z ewidencją księgową, tj.:

➤ w kolumnie 5 Koszt zadania (zł) wykazano następujące dane:

- wrzesień – 971 770,90 – winno być 650 671,32,
- październik – 955 954,11 – winno być 515 425,29,
- listopad – 897 234,88 – winno być 555 696,79,
- grudzień – 917 371,70 – winno być 557 267,82.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożyła Zastępca Wójta Gminy Bartoszyce cyt.:
„W rozliczeniu rocznym dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym za 2022 rok w kolumnie „Koszt zadania” zawarte zostały kwoty uwzględniające liczbę zrealizowanych wozokilometrów na danej linii pomnożone przez stawkę za 1 wzkm ustaloną w umowie z Operatorem publicznego transportu zbiorowego. Kwoty te nie uwzględniają odliczeń za sprzedane bilety i wysokości refundacji za stosowanie ulg ustawowych, czyli nie są to kwoty faktycznie otrzymanych od Operatora faktur za usługi przewozowe. Łączna kwota faktur wystawionych przez Operatora wraz z korektami to koszt: 2 279 061,22 zł.”

Ponadto:

➤ w kolumnie 4 Środki własne organizatora (zł) wykazano następujące dane:

- wrzesień – 100 612,32
- październik - - (minus) 25 680,81,
- listopad – 47 827,99,
- grudzień – 38 000,82.

W toku kontroli ustalono, że w 2022 roku Gmina do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej zaangażowała środki własne w łącznej wysokości 160 760,32 zł. Wykazane w poszczególnych miesiącach kwoty nie miały swego odzwierciedlenia w ewidencji oraz nie były powiązane z dokonanymi płatnościami tytułem zrealizowanych usług przewozowych na podstawie wystawionych przez Operatora faktur.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożyła Zastępca Wójta Gminy Bartoszyce cyt.:
„Nastąpiło błędne wykazanie kwoty. Gmina Bartoszyce nie składała korekty do rozliczenia rocznego za 2022 rok. Gmina nie była wzywana do skorygowania lub złożenia wyjaśnień odnośnie rocznego rozliczenia dopłaty z Funduszu za 2022 rok.”

Powyższe skutkowało błędnym poinformowaniem odbiorcy tego sprawozdania (Wojewody Warmińsko-Mazurskiego) w zakresie wysokości zaangażowania środków własnych organizatora oraz ponoszonych kosztów zadania w miesiącach od września do grudnia 2022 r.

7.3. Zmiany wielkości pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach, wykonanych na poszczególnych liniach komunikacyjnych, dofinansowywanych z Funduszu przewozów autobusowych o użyteczności publicznej, bez aneksowania umowy.

Zgodnie z umową Nr FRPA-50/2022 z dnia 20 lipca 2022 r., łączna wielkość pracy eksploatacyjnej dla wszystkich linii, objętych ww. umową, w 2022 r., powinna wynieść 746 992 wozokilometra. W toku kontroli ustalono, że wielkość pracy eksploatacyjnej wyniosła 706 100,30 wozokilometra, tj. o 40 891,7 wozokilometra mniej, niż przewidziano w ww. umowie.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy Bartoszyce cyt.: „ Zgodnie z §1 ust. 3 umowy o dopłatę w formie dofinansowania zdań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej nr FRPA-50/2022 z dnia 20 lipca 2022 r. w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się możliwość zmiany w zakresie częstotliwości połączeń oraz wielkości pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach wykonywanej na danej linii komunikacyjnej, a zmiana powyższych współczynników wymaga aneksowania umowy. Gmina Bartoszyce nie wystąpiła do Wojewody o zawarcie takiego aneksu, co wynikało z przeoczenia zapisów umowy. Organizacja transportu publicznego na terenie gminy Bartoszyce oraz z gmin sąsiednich, z którymi zawarto stosowne porozumienia było zadaniem całkowicie nowym. Do tej pory Gmina Bartoszyce nie była nigdy organizatorem publicznego transportu zbiorowego. Skala całego przedsięwzięcia była na tyle duża, że wprowadzono aż 31 nowych linii komunikacyjnych, a wypełnienie wszystkich umownych obowiązków było dla Gminy dużym wyzwaniem. Wprowadzane korekty w rozkładach jazdy uwzględniały potrzeby i sugestie pasażerów. Pierwotnie przygotowane do wniosku rozkłady były przygotowane w krótkim terminie i nie uwzględniły w pełni potrzeb mieszkańców, które uzewnętrzniły się w chwili uruchomienia gminnej komunikacji publicznej. Aktualizowane rozkłady nie zmieniały przebiegu tras, a jedynie godziny i ilości kursów. Część kursów musiała być zlikwidowana lub przesunięta ze względu na wydłużony czas przejazdu spowodowany remontami dróg lub ich złym stanem nawierzchni. Część kursów nie została zrealizowana z winy operatora, co zostało odnotowane i ma odzwierciedlenie w przeprowadzonych kontrolach. Niemniej wprowadzane zmiany miały na celu zoptymalizowanie świadczenia usług transportu publicznego pod kątem potrzeb pasażerów i aspektów technicznych ruchu drogowego.”

Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż § 1 pkt 3 umowy o dopłatę Nr FRPA-50/2022, zawartej w dniu 20 lipca 2022 r. stanowi, iż w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się możliwość zmiany w zakresie wielkości pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach wykonywanej na danej linii komunikacyjnej, jednakże każda taka zmiana wymaga aneksowania umowy.

7.4. Nieprzekazywania do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dokumentów potwierdzających wykonanie pracy przewozowej przez Operatora.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy Bartoszyce cyt.: „ Zgodnie z §3 ust. 12 umowy o dopłatę w formie dofinansowania zdań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej nr FRPA-50/2022 z dnia 20 lipca 2022 r. Organizator niezwłocznie po rozliczeniu zrealizowanych usług przewozowych i dokonaniu płatności przekazuje, nie później niż do 20 dnia miesiąca, Wojewodzie dokumenty potwierdzające wykonanie pracy przewozowej przez Operatora za miesiąc poprzedni (...). Gmina Bartoszyce nie wywiązała się z zapisów umowy w tej kwestii, co wynikało z przeoczenia zapisów umowy. Organizacja transportu publicznego na

ternie gminy Bartoszyce oraz z gmin sąsiednich, z którymi zawarto stosowne porozumienia było dla nas zadaniem całkowicie nowym. Do tej pory Gmina Bartoszyce nigdy wcześniej nie wykonywała zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego. Skala całego przedsięwzięcia była na tyle duża, że wypełnienie wszystkich umownych obowiązków było dla Gminy dużym wyzwaniem. Nadmieniam również, że w roku 2023 r. Gmina Bartoszyce skrupulatnie co miesiąc przekazuje ww. informacje Wojewodzie, w nieprzekraczalnych terminach określonych zapisami umowy.”

Powyższe stanowiło naruszenie § 3 pkt 12 umowy FRPA-50/2022, zgodnie z którym Organizator niezwłocznie po rozliczeniu zrealizowanych usług przewozowych i dokonaniu płatności przekazuje, nie później niż do 20 dnia miesiąca, Wojewodzie dokumenty potwierdzające wykonanie pracy przewozowej przez Operatora za miesiąc poprzedni.

- 7.5. Nieterminowego przekazania do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego „Rocznego rozliczenia dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym za 2022 rok”. Rozliczenie winno zostać przedłożone do 15 marca 2023 r., a zostało przekazane w dniu 21 marca 2023 r.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy Bartoszyce cyt.: „ Zgodnie z § 4 ust. 3 i 4 umowy o dopłatę w formie dofinansowania zdań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej nr FRPA-50/2022 z dnia 20 lipca 2022 r. Organizator zobowiązany jest przedłożyć Wojewodzie wstępne rozliczenie dopłaty z Funduszu w terminie do 20 stycznia 2023 r. wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3, a roczne rozliczenie dopłaty z Funduszu w terminie do 15 marca 2023 r. Pierwsze rozliczenie dopłaty za 2022 rok przekazano Wojewodzie za pośrednictwem platformy ePUAP dnia 20.01.2023 r. Natomiast rozliczenie roczne przekazano dnia 21.03.2023 r., czyli już po terminie umownym. Niedostateczna wiedza i praktyka w temacie transportu publicznego, wynikająca z faktu, że było to dla Gminy Bartoszyce zadanie całkowicie nowe spowodowała, że przesłane w pierwszym terminie rozliczenie potraktowano już jako rozliczenie roczne. Pracownik Urzędu nie miał świadomości, że należy obowiązkowo przesłać w pierwszej kolejności rozliczenie wstępne, a następnie roczne, mimo tego, że zawierały one te same dane. Dostanie rozliczenia dnia 21.03.2023 r. nastąpiło po interwencji telefonicznej z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego. Przekroczenie terminu przekazania rozliczenia rocznego nie wynikało ze złej woli lub zaniedbania. W roku 2023 r. terminy przekazywania danych do Urzędu Wojewódzkiego są pilnowane i przestrzegane.”

Powyższe stanowiło naruszenie § 4 pkt. 4 umowy FRPA-50/2022, zgodnie z którym roczne rozliczenie dopłaty z Funduszu winno zostać przedłożone Wojewodzie w terminie do 15 marca 2023 r.

Osoba odpowiedzialna za nieprawidłowości opisane w pkt 7.1 – 7.5 – Wójt Gminy Bartoszyce – Kierownik jednostki.

[Akta kontroli: 17-77]

8. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Dnia 19 stycznia 2024 r. dokonano zwrotu środków Funduszu pobranych w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 184 127,53 zł na konto bankowe Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze dążenie do całkowitego wyeliminowania naruszeń stanu prawnego w prowadzonej działalności, zalecam podjęcie skutecznych działań zmierzających do ich usunięcia poprzez:

1. Dokonywanie szczegółowej weryfikacji danych zawartych w przedkładanych przez Operatora rozliczeniach dotyczących realizacji usług przewozowych.
2. Przestrzeganie zapisów art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, który stanowi, że jednym z warunków uzyskania dopłaty jest sfinansowanie ze środków własnych organizatora części ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10%.
3. Prawdopodobne sporządzanie oraz wykazywanie danych zgodnych z ewidencją księgową w „Rocznym rozliczeniu dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym”.
4. Dokonywanie aneksowania umowy o dopłatę w formie dofinansowania zadań własnych organizatorów w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, w sytuacjach wystąpienia zmiany w zakresie wielkości pracy eksploatacyjnej wyrażonej w wozokilometrach wykonywanej na danej linii komunikacyjnej.
5. Przekazywanie do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego dokumentów potwierdzających wykonanie pracy przewozowej przez Operatora.
6. Terminowe przekazywanie do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego „Rocznego rozliczenia dopłaty z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze publicznym”.

Proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Radostaw Król
Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/

Stwierdzam zgodność kopii z dokumentem
elektronicznym nr .....
podpisany podpisem elektronicznym w dniu
..... przez *Radostaw*
.....
imię i nazwisko, stanowisko służbowe
Król
Kopię sporządził *Turbela*
.....
imię i nazwisko, stanowisko służbowe
Majewska
Data sporządzenia wybitki *25.01.24*